

Rendkívüli kiadás.

Nagyvárad, 1903.

IX. évfolyam 133. szám.

Pént ek, június 12.

ELŐFIZETÉSI ÁRAN:

A kiadónálban átvéve:
Egy évre — 18 kor.
Negyedévre — 6 „
Helyben háza mellett:
Egy évre — 20 kor.
Negyedévre — 6 „
Vidárra postán szállítva:
Egy évre — 24 kor.
Negyedévre — 8 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
hossz utáni napok kivételével.
Beszerezés és kiadónál:
Nagyvárad, Apáca-utca 8.
A szerkesztőség kérésekre visszaküldi
vagy megválaszolja nem vállalkozik.
Előfizetők és hirdetősek a
kiadónálban tartózkodnak.
Helyes módosítás 8 fillér.

NAGYVÁRAD, június 12.

Ouverture a nagy drámához.

A keleti kérdés újabb áldozatai, Sándor szerb király és Drága királyné a ravatalon fekszenek. Fiatal életüket gaz gyilkosok kioltották, mert így kívánta ezt a még gazabb politikai cselekvés.

Ép oly megilletődéssel, mint megdöbbenéssel fogadtuk ezt az eleinte szinte hihetetlen hangzó lesújtó hírt, melynek olyannyira konsternáló hatása szinte a tisztán látás és helyes körültekintéstől is első percre megfosztott bennünket.

Pedig hát az ily politikai gyilkosságok nem mennek eseményszámba a balkán-államokban.

Hozzá szokhattunk volna már ehhez. Hisz ép két hónap mulva lesz 17 esztendeje (1886 augusztus 8-án), hogy Czankov egykori miniszterelnök, Klement metropolita, Zacharov és Sztojanov ezredesek és Bogdanov szófiai orosz ügyvivő, Grujev őrnagy és Benderev kapitány közbenjöttével, Bulgáriában a másik Sándor, vagyis Battenberg fejedelemnek hasonló sorsot szántak.

Majd következett ott a lánglelkű nagy hazafi, Stambulov, valamint ennek hű munkatársa, Belcsev miniszter meggyilkoltatása, Nem is szólva a többi áldozatokról, a szerbek 1882. és 1899. évben a most meggyilkolt Sándor király atyját, Milán királyt akarták két ízben is meggyilkolni és csak a múlt évben történt egy merénylet-kísérlet a most szerencsétlen véget ért fiatal király ellen.

Valóban megdöbbentő ezen tömeges gyilkosság és gyilkossági kísérletek száma. De még sokkal megdöbbentőbb azon felfedezés, melyet vizsgálódásunk közben teszünk, t. i. hogy ugy a Bulgária mint Szerbiában elhullott áldozatok, monarchiánknak egytől-egyig legigazabb és legőszintébb barátai lévén, amíg velünk melegen rokonszenveztek, addig Oroszországgal szemben nem egyszer foglalva állást, az északi atyai gondoskodásban részesülni sohasem óhajtottak.

Sajátságos játéka ez a véletlennek, hogy mindig csak monarchiánk barátai hullottak el gyilkos kezek alatt, míg ellenben a Balkánnak soha egyetlen egy oroszbarát államférfia politikai gyilkosságnak áldozatul még nem esett. És ezen véletlen önkénytelenül is azon benyomást kell hogy tegye reánk, mintha az előbbi kategóriába tartozó áldozatok, mind az orosz politika áldozatai lennének, tehát ezen politikai gyilkosságoktól az orosz kéz nem állana egészen távol.

És ezen feltevésnek valószínűségét

látszik igazolni azon körülmény is, hogy a délszláv politikai gyilkosok és gyilkosság kísérletezők Oroszországban nemcsak biztos menhelyet találnak, de még ekzisztenciájáról is lesz részükre gondoskodva.

A szerencsétlen véget ért Sándor király esete még frappansabban igazolja feltevésünket, mert teste még ki sem volt teljesen hülve s már is II. Sándor a jelenlegi czár atyjának legjobb barátja, Nikita fejedelem veje, Karagyorgyevits Péter királynak lett kikiáltva.

Ha még meggondoljuk itt, hogy az új kormány, Avakumovics elnök és Velkovits kivételével, mind teljesen ismeretlen államférfiak, ezen hitünk csak megerősödést nyer az által, semmint hogy ily név, tekintély és befolyás nélküli ismeretlen emberek, a saját szakállukra egy trónváltást merészelték volna előidézni.

Itt tehát feltétlenül idegen kéznek is kellett közreműködni, mely más mint orosz, nem lehetett.

A belgrádi vérfürdő a keleti kérdés harmadik drámájának az előjátéka, mely talán az eddigiekénél is véresebb fog lenni.

Lesznek sokan, kik bizva a köztünk és Oroszország között 1898. évben a Balkán státusquojára nézve létrejött entente pontozataira, az eseményeket nem fogják oly veszélyesnek látni. Talán még irányadó körökben sem. Nem kiváltképpen akkoron, ha utóbbiak a mi délszláv politikai barátaink eddigi szisztematikus lábatól eltevésüket mindekkoráig észre nem vették.

Részünkről ez egy végzetes tévedés lehetne, mely keserűen bosszulná meg magát.

A köztünk és Oroszország közötti Balkánegyezmény csupán arra szolgál, hogy az északi hatalom mintegy beleegyezésünkkel a délszlávok ügyeibe beavatkozhasseék és hogy részére a talajt minden akadály nélkül készíthesse elő.

Épp ezért kissé félő, hogy a belgrádi vérfürdő után Oroszországgal kollektiv járva el, a gesztenyét neki kikaparjuk s midőn abból osztalékot is akarnánk: ahhoz csak nagy vérontás árán fogunk jutni s a tulajdonképeni drámának többi felvonása csak ezután fog következni. Tehát videant consules!

Sándor király tragikus sorsát, ki irántunk igaz és őszinte barátságát ifjú életével fizette meg, szívünk legmélyéből annyival is inkább fájlatjuk, mert vele a hozzánk mindig hiven ragaszkodó Obrenovics dinasztia kihálván, abban egy megbízható szomszédot veszítettünk el.

Szinte minden kétségen felül áll, hogy a kikiáltott Péter király, mint ilyen a nagyhatalmak által elismertetni nem

fog, mindazonáltal az új király személyisége iránt ma még teljesen tájékozatlanok vagyunk.

Lajos Lajos.

A szerb királyi pár meggyilkolása.

Szenzációs hírt röpitett a táviró Zimonyból tegnap délelőtt a világ minden részébe, mely megdöbbenetett az egész művelt emberiséget.

Sándor szerb király és neje Draga királyné, valamint a királyi család többi tagjai politikai-összeesküvés áldozatai lettek.

A hírt eleinte kételkedéssel fogadták mindenütt, mivel ily rémhíreket utóbbi időben már többször terjesztettek a szerb királyi párról.

A király gyilkosságról szóló hivatalos értesítést délelőtt 11 órakor kapta meg a külügyminisztérium és a szerb konzulátus, mely a következő volt: Sándor szerb királyt és nejét a Karagyorgyevics-párt emberei meggyilkolták és Karagyorgyevicsot kikiáltották Szerbia királyává.

A gyilkosság oka.

Az ocsmány királygyilkosság egy már régen szőtt összeesküvés folyamánya. Erre pedig az adott főleg okot, hogy a nemrég, június hó 1-én zárult országos választások alkalmával a király és kormánya nagy erőszakkal teljesen megtörték a radikális párt, erejét azzal, hogy a radikálisokat kibuktatta a szkupstinából. Ez csak úgy sikerült Sándor királynak, hogy a szerb alkotmányt a választások előtt eltörölte és új alkotmányt szerzett, mely a választás vezetését és ellenőrzését a hatóság kezébe tette le. A hatósági közegek természetesen éltek az alkotmányadta jogokkal és a választás eredményét a király s a kormány tetszése szerint befolyásolták. Így sikerült az ellenzékiet kibuktatni a szkupcsinából, mert ha esetleg valamely ellenzéki jelöltnek volt is többsége, mégis a kormány jelöltje lett kijelölve megválasztottnak.

Másik oka e szörnyű mézszárlásnak és a forradalom kitörésének a királynak Draga Machinnal kötött házassága.

Köztudomásu, hogy mily ellenszenvvel fogadták a szerb udvari körök és maga Sándor király atya néh. Milán Sándor király házasságának hírért, mikor megtudták, hogy kit akar maga mellé a trónra emelni. Atyja különben ennek következtében szakított Sándor fiával Ugyanis Draga Machint nem tartották a szerb udvari körök méltónak arra, hogy Szerbia királynőjévé legyen. Azonban Sándor királynak elszánt akarata győzött és tanácsadóinak minden ellenállása hiábavaló volt. Sándor szerb király nejevé tette Draga Machint, bár ez akkor kormányválságot is idézett elő.

Innen kezdve aztán Szerbia általános elégtelensége folyton fokozódott, mit elősegített a trónörökös kérdése is. Ugyanis Draga királyné ellen az a gyanú merült fel és az egész világsajtó hosszú időn át foglalkozott vele, hogy Draga királyné erőnek erejével trónörökösrel akarja Szerbiát megajándékozni s hogy bár ő gyermektelen lévén, ez valóra váljék, nővére gyermekét akarta a trónra csempészni, de ez nem sikerült. Majd öcsesét Lyubovicza Nikodem testőrhadnagyot akarta trónörökössé nyilvánítani, de eme terve is dugába dőlt.

Hozzájárult még az elégtelenség növeléséhez a cetinjei udvar ármánykodása, mi abból származott, hogy egy a cetinjei, mint a belgrádi udvarnak titkos ügynökei voltak, akiknek feladatuk volt a másik államban való kémkedés. Ezek a kémek tiszták, de politikai bűntény miatt száműzött emberek voltak, akik aztán szolgálataikat igen könnyen és olcsón a másik államnak is felajánlották. Így tudott Nikita fejedelem Sándor szerb király ellen dolgozni.

Bármiként is álljon a dolog, annyi bizonyos, hogy a merénylet terve már régebben elő lett készítve.

Távirataink.

Sándor szerb király és udvara meggyilkolásáról tegnap a kora délelőtti órákban kaptuk az első táviratot, de ünnep lévén, különkiadást nem adhattunk olvasóinknak.

Első táviratunk szövege ez:

Belgrád, 1903. június 11. Éjjel 2 órakor Sándor királyt, Draga királynét és hugát is megölték; a gárda egy része is elesett; a királyi család katonák összeesküvésének áldozatai. Karagyorgyevics itt van, Szerbiában a gyilkosság híre óriási pánikot idézett elő, Belgrád utcáit katonaság tartja megszállva.

Azután távirat távirat után érkezett szerkesztőségünkhöz, amelyek kimerítően tárgyalják e legújabb világeseményt.

Második táviratunk azt adja tudtul, hogy a királyi páron kívül mások is lettek az összeesküvés áldozataivá:

Zimony, június 11. Nemcsak a királyi párt, hanem az egész királyi családot megölték.

Zimony, június 11. A királyi páron kívül agyonlőtték Nikodém hadnagyot, Draga királyné öcsesét, akit többször trónörökös gyanánt is emlegettek, továbbá a királyné két testvérhugát, szolgálattelvő generálisát, a király szárnysegédét és a királyi palota tizenkét őrét. A lázadást a hadsereg intézte. *Karagyorgyevics* trónkövetelőt királylyá kiáltották ki. A konakot úgy körül fogta a föllázadt katonaság, hogy hozzátérni lehetetlen.

Részletek a mézárólásról.

Mindaddig, míg nem érkezett meg a király gyilkosságáról a minden tekintetben való adatokat tartalmazó hír a külügyminisztériumhoz s a szerb konzulátushoz, a következőképpen részletezték a szörnyű merényletet:

A merénylet értelmi szerzői már délután együtt voltak az egyik radikális vezér lakásán és a találka helyéről senkinek sem volt sza-

bad elmozdulni. Együtt is maradtak a merénylet kezdetéig.

Százhuszan vonultak fel a konakba, az örök egyrészét lefegyverezték, más részét lemészárolták. A palotaőrökkel is gyorsan végeztek, ugyancsak a belső lakájokkal.

Szinte minden zaj nélkül hatoltak be a király hálószobájába.

A király még ébren volt, de a rémülettől nem tudott szóhoz sem jutni. Négy tördfés érte egyszerre s a király holtan bukkott a szoba szőnyegére.

A király szomszédságában aludt Draga királyné. Ő vele is hamar végeztek. Azután a királyné nővérét fojtották meg.

A királyné öcsese egy távolabbi szobában volt, ő megpróbált védekezni, de hamar elbántak vele.

Azt mondják, hogy a miniszterelnököt is megölték, de ez a hír még megerősítésre szorul.

Azután a kaszárnyákba vonultak a vezetők, alaromat fuvatott egy tábornok, a katonákkal, közölte az esetet és miután fel eskettette őket Karagyorgyevics Péternek, csak azután kiáltottak ki királynak Karagyorgyevicset.

Karagyorgyevics Zimonyban várta az értesítést, ami arra vall, hogy előre tudott a dolgról s valószínűleg egyik értelmi szerzője volt a véres tragédiának.

Hogy mikor megy át Belgrádba, az még kétes. Valószínűleg csak ha a királygyilkosság nyomán támadt izgatott hangulat lecsillapodik.

A belgrádi nép első percében nagy nyugtalansággal fogadta a rémes hírt; izgatottan várják a fejleményeket.

A gyásznak semmi nyoma, sőt inkább örülnek az eseménynek. Zászlók alatt zene szóval járják be az utcákat, éltetve az új királyt.

Ujabb részletek.

Belgrád, június 11. A legújabb értesülések szerint az összeesküvés feje *Nikolics* ezredes volt, akit egykor egy, a Milán király ellen elkövetett merénylet miatt, őt is bűnrészesnek, tartván, megfosztottak ezredesi rangjától.

Az összeesküvők mindenekelőtt a palota őrségét és az udvari szolgaszemélyzetet tették ártalmatlanná, majd behatoltak a királyi pár lakosztályába, hol Sándor szerb király környezetével a június 1-én véget ért szkupcsina választások ügyében folytatott tanácskozást.

A király éppen akkor, amikor az összeesküvők hozzá behatoltak, a következő kérdéssel fordult a miniszterelnökhöz.

— Mit jelent ez a feltűnő dolog, hogy a radikálisok nem vettek részt a választásokban?

A miniszterelnök azonban nem felelt a király kérdésére. Felelet helyett az összeesküvők előbbre nyomultak s vezetőjük felszólította a királyt, mondjon le a trónról s neki 800,000, Draga királynénak 40000 frt. apanaget biztosítanak.

A királyt rendkívül meglepte s kelemetlenül érintette e nem várt felszólítás s így szólott:

— Az erőszaknak nem engedek; különben is a választás is megmutatta, hogy a szerb nép hü hozzám s a pártomon marad, bármi adja magát elő.

Erre az összeesküvők vezetője összetett kézzel kérte a királyt.

— Esdve kérem felségedet, mondjon le, mert másként a kérdést szépszerével nem lehet elintézni.

Sándor szerb királyt nagyon felbőszítette a vezető e nem várt kijelentése, és dühében revolvert rántva rá lött, de lövése nem talált. Erre a szomszéd termekből berontottak a többi, eddig elrejtözve levő összeesküvők.

A király látva a veszedelmet, hirtelen felrántott egy titkos ajtót s a királynéval a rejtett pinczébe akart menekülni. Szándékukban azonban megakadályozták a merénylők, kik elállították utjokat és **mindkettőjüket Sándor királyt és Draga királynét törrel leszurták.**

Ezután borzalmas jelenet következett:

A merénylők sorban mézárolták le a királyi család többi tagjait, *Lyubovicza* Nikodém testőrhadnagyot, és *Helénát* a királyné testvéreit, *Markovics* Cincár miniszterelnököt, *Teodorovics* belügyminisztert, *Hazarevics* Lázár volt hadügyminisztert és *Manovics* szárnysegédét a főbbek közül.

Más forrás szerint *Theodorovics* belügyminiszter volt a merénylők feje s ő szólította fel a királyt a lemondásra. Erre a király Theodorovitsot agyonlőtte. Erről szóló táviratunk a következő:

Este tíz óra után az összeesküvők, *Theodorovits* belügyminiszter, több magasrangú katonatiszt, radikális pártvezér, alacsonyabb rangú katonatisztek stb. körülvették a konakot. A királyi kastélyt őrző katonákat leölték s berontottak. A király hálószobájába előtt két segédtiszttel találkoztak, kiket rögtön leölttek. A király fölkapta éjjeli szekrényéről a revolverét s úgy várta a lövöldözőket. Nyilván tisztán látta már, hogy mi történhetett. A merénylők Theodorovits belügyminiszterrel élükön rontottak be. Theodorovits így szólott a királyhoz:

— Obrenovits Sándor fölszólítom, mondjon le Szerbia trónjáról.

A király revolverével agyonlőtte Theodorovitsot, kit a merénylet főemberének tartanak.

Mikor történt a gyilkosság?

Budapest, jun. 11. (Saját tud. táv.) A gyilkosságok este fél 11-kor, mikor a város elcsendesült, vetlék kezdetüket s éjfélt után két órakor értek véget.

Főtettes a hadsereg.

Budapest, jun. 11. A merényletet, a mézárólást, forradalmat, alkotmány- és trónváltozást a hadsereg követte el. Az összeesküvésben, mely a radikálisok munkája, részes volt a szerb hadsereg majd mindegyik főbb tisztje. A merénylet minden részlete előre ki volt tervezve. A királyi udvarban számos emberük volt az összeesküvőknek.

A merénylet hatása s Belgrád képe.

Budapest, jun. 11. A belgrádi nép elég közömbösen fogadta a merénylet hírért. A város katonasággal körül van zárva.

Az utcákon tolong a nép. Itt-ott dalolnak. A kocsikon elhajtató új minisztereket és a hadsereg ismertebb tisztjeit lelkesen meg-megéljenzik. A konakba csak az államcsíny elkövetőinek s új az kormány tagjainak van bemenetelük. A prok-

lamáció lelkesítő hatást gyakorolt a népre. A Konak egész nap körül van zárva. A népnek közel sem szabad jönni. Csak annyit tudnak, hogy ott benn 25—30 meggyilkolt ember holtteste van, de biztosan nem tudják, hogy az államférfiak, tábornokok stb. közül kik a legyilkoltak. A nép retteg s újabb mézszárlásoktól tart.

Budapest, június 11. A belgrádi utcákon katonazenekarok játszanak, dalárdák énekelnek. A hangulat a forradalmi terrorizmus borzasztó hangulata. A nép egyrésze ujjong, egyrésze retteg, más része föl van háborodva.

Egy szemtanu gárdatiszt a merényletről.

Budapest, június 11. Az éjj folyamán Draga királynő egyik bizalmasa, egy előkelő gárdatiszt érkezett meg Belgrádból Zimonyba, ki a gyilkosság után menekült el s tanuja volt Draga királynő meggyilkolásának. Azt mondja, hogy a királyné elájult, mikor berontottak hozzá. Ez a gárdatiszt azt beszéli a többek között, hogy Sándor király és felesége pár nappal ezelőtt névtelen leveleket kaptak, melyekben figyelmeztették őket az összeesküvésre. A király és királyné, kik számtalanszor kaptak ilyen figyelmeztető leveleket, nem adtak most sem hitelt ezeknek s nem tettek semmi különös óvintézkedést.

A királyi pár a ravatalon.

Budapest, jun. 11. (Saját tud. táv.) Sándor szerb királynak és feleségének Draga királynénak a holtteste a konakban fekszenek kiterítve ravatalra. A ravatal mellett katonai őrség áll.

Szerbia új királya.

Említettük fenti táviratunkban, hogy Sándor szerb király meggyilkolása után azonnal kikiáltották Szerbia királyává *Karagyorgyevics* Pétert. Az új szerb királyról a következőket írhatjuk:

Karagyorgyevics Péter, az új szerb király az, kinek atyja III. *Obrenovics* Mihályt, Sándor nagyapját meggyilkolta. Ez a Karagyorgyevics Sándor volt az első szerb fejedelem. Született Topolán 1806. okt. 11. meghalt Temesvárt, 1884 május 3-án atyjával 1813-ban átment Ausztriába és onnan Chotimba, Beszarábiába. Atyja meggyilkolása után (1817) orosz hadi szolgálatba lépett, hol kapitánnyá nevezték ki. *Obrenovics* Mihály fejedelem visszahívta Szerbiába és szárnysegédévé tette Mihály bukása után, 1843. jul. 15. a szerbek fejedelemnek választották s ezt a porta és Oroszország is elismerte. Karagyorgyevics nem volt kiváló uralkodó, de mégis a földművelés emelésével és tanintézetek alapításával érdemeket szerzett. A külső politikában Ausztriára támaszkodott és ennek befolyása a krimiai háborúban semlegesen maradt.

Ezáltal magára vonta az orosz barát nemzeti pártnak gyűlöletét. Az 1853. decz. 16. először összegyűlt nemzeti gyűlés (skupstina) decz. 23. letette és ismét az öreg *Obrenovics* Miklóst hívta meg a trónra. Miután Karagyorgyevics a porta és Ausztria cserbenhagyták, 1859. január 3. formálisan lemondott és azóta részint Pesten, részint Oláhországi birtokain élt, de azért nem szünt meg titkos terveket követsolni az *Obrenovicsok* ellen. Ezen törekvés annyira köztudomású volt, hogy midőn *Molassia*, *Obrenovics* Mihály fejedelem 1868. a Belgrád mellett *Topcsiderben* meggyilkoltatott, a közvélemény nyíltan Karagyorgyevicsét mondta a gyilkosság erkölcsös szerzőjének és okozójának. A szerb törvényszék által *incontumaciam* 20

évi fogházbüntetésre ítéltetett, míg a magyar törvényszék által, (melynek területén élt), fel nem mentetett, de meg sem büntetett. Élte utolsó szakában Temesvárt csendes visszavonultságban élt. Az új király, *Karagyorgyevics* Péter szül. Belgrádban 1840. a család jelenlegi feje és atyja terveinek örököse. 1883. aug. 11-én nőül vette Miklós montenegroi fejedelem Zorka nevű leányát, mikor az orosz császár is pártját fogta trónkövetelő terveiben, Zorka hercegnő halála után (1890. márcz. 17.) apósával Miklós fejedelemmel nejeinek 1 millió rubelnyi hozománya miatt összeveszett s ezzel az orosz császár kegyét elvesztette, de a szerb trónra való igényeit tovább is fenntartotta.

Az új király proklamációja.

Belgrád, jun. 11. (Saj. tud. táv.) Karagyorgyevics Péter, a szerbek új királya nevében a tárczanélküli új miniszterelnök déli 12 órakor adta ki Szerbia népéhez intézett proklamációját, amelyben a fájdalomnak vagy meghatottságnak legcsekélyebb kifejezése nélkül hidegen adja tudtul, hogy a hó 11-én hajnalban *Obrenovics* Sándor szerb királyt és Draga királynét törrel meggyilkolták és mindketten szörnyet halak.

E komoly pillanatban — folytatja a proklamáció — a nemzet és a nép barátai egyesültek Szerbia védelmére és jövőjének biztosítására. Megalakították az új kormányt, mely megvan győződve arról, hogy a szerb nép köréje fog seregleni és segítségére lesz a rend fenntartása érdekében.

Az új kormány miniszterelnöke *Avakumovics* Jován lesz. Ezenkívül valamennyi tárcza új emberekkel lesz betöltve. Első ténye az új kormány az lesz, hogy Karagyorgyevics Péter király beleegyezésével helyreállítja az 1901. április 6-iki alkotmányt és valamennyi törvényt, amelyek márczius 25-ig érvényben voltak s amelyeket Sándor király erőszakosan eltörölt.

A nemzeti képviselőket június 15-ére hívták össze. A skupstinát *Karagyorgyevics* Péter trónbeszédje fogja megnyitni.

Az új szerb kormány.

Belgrád, június 11. A szerb néphez intézett proklamációt nem *Karagyorgyevics* herceg, hanem az új szerb kormány írta alá és pedig a következők: *Avakumovics* Jován miniszterelnök, *Gallevics* Lyubomir belügyminiszter, *Velkovics* Luiszláv építkezési miniszter, *Avamica* Lyubomir hadügyminiszter.

A proklamációt Belgrád főbb utcáin kigagasztották, azonkívül katonai fedezet mellett az ezredesek és tábornokok maguk olvasták föl a népnek, mely hangos örömrivalgással fogadta a szerb király meggyilkolásának a híreit.

Távol a királyi udvarról ezernyi embertömeg áll és beszél meg az elmúlt éjszaka izgalmas eseményeit. A konakhoz közel senkit sem eresztenek. Erős katonai őrség veszi körül a gyászos házat, hol vérbe borulva fekszik Szerbia ifjú királya, felesége és testőrei.

Sándor király összes rendeleteit eltörölték.

Budapest, jun. 11. Egy újabb proklamáció tudatja, hogy az új fejedelem és kormány Sándor királynak összes rendeleteit s intézkedéseit egytől-egyig hatályon kívül helyezte.

Az új szerb király Budapesten.

Budapest, jun. 11. (Saját tud. táv.) Érdekes, hogy *Karagyorgyevics* Péter

herceg egész a tegnapi napig Budapesten időzött. Két hét előtt érkezett családjával együtt a fővárosba és a «Magyar Király» szállodában lakott, a hol többször keresték Szerbiából érkezett civil ruhába öltözött urak. Volt oly nap, hogy Karagyorgyevics ki sem mozdult szobájából, hanem reggeltől estig, néha késő éjszakáig együtt tanácskozott a szerb vendégekkel. Valószínű, hogy ekkor állapították meg közösen az összeesküvés részleteit és kivitelének módjait. Tegnap délelőtt jelentette a herceg, hogy a déli gyorsvonattal elutazik. Feltűnően ideges volt, míg podgyászát a kocsira tették és idegessége még csak növekedett, mikor három sírfirozott sürgönyt kapott közben, kettőt Zimonyból, egyet pedig Ujvidékről.

A herceg tegnap éjjel érkezett meg Budapestre Zimonyba ugyanazon időben, mikor Belgrádban már agyonlőtték a királyi párt és kikiáltották a forradalmat.

Jelentés Ö Felségének a belgrádi eseményekről.

Budapest, június 11. (Saj. tud. táv.) Ö Felsége szokás szerint résztvett az úrnapi fényes körmenetben, mikor *Montenouvo* herceg jelentette Ö Felségének, hogy *Goluchovszky* külügyminiszter sürgős kihallgatást kér. A felség odahagyta a körmenetet, lakosztályába vonult, s fogadta a külügyminisztert, ki a reggel 8 óra tájt nyert értesülések alapján részletesen referált a belgrádi eseményekről. A király mélyen megilletődve hallgatta a szerb királyi család tragédiájáról szóló híreket, majd a kihallgatás véget érven és *Goluchovszky* eltávoztván, Ö Felsége közölte Sándor szerb király és családja gyászos végzetét *Ferencz Ferdinánd* trónörökösrel.

A hatalmak közbelépnek?

Bécsből az a hír kel szárnyra, hogy Ö Felsége elhatározta, hogy meg fogja akadályozni Karagyorgyevicsnak trónralépését, ha kiderül, hogy a merényletet ő rendezte, avagy csak bármi kis része is volt benne. Állítólag az osztrák-magyar monarchia ebben a kérdésben egyöntetűen fog eljárni Oroszországgal.

Ö Felsége ez ügyben *Goluchovszky* távoztása után telefon útján *Vilmos* német császárral is értekezett. Délben pedig *Pitreich* hadügyminisztert fogadta egy óráig tartó audiencián.

Holnap hir szerint koronatanács lesz, melyen a magyar miniszterek is jelen lesznek. Mindebből arra is lehet következtetni és nem is minden ok nélkül, hogy mozgósítás előtt állunk.

Más forrás szerint monarchiánknak álláspontja a belgrádi eseményeket illetőleg bécsi mértékadó körök véleménye szerint a következőnek kell lenni.

Az osztrák-magyar politikának a szerbiai eseményekkel szemben teljes n *semleges* álláspontra kell helyezkedni s ettől csak oly esetben kell eltérnie, ha érdekeink imminens veszélyeztetése kényszerítené, ami föl nem tehető. Politikánk alapelve értelmében, amely szerint Szerbia fejlődését minden erőnkől óhajtjuk és támogatjuk, a Karagyorgyevicsnek régi dinasztiánkhoz való visszatérését *természetesnek kell tartani és helyeselni.* Mert ez a mai körülmények között egyet-

len módja Szerbiában a béke és rend megóvásának.

Az ellenzék és a szerbiai események.

Budapest, június 11. (Saját tud. táv.) Politikai körökben a legélelénkebben tárgyalják a szerbiai eseményeket. A függetlenségi Kossuth-párt ma este Kossuth Ferencz elnöklésével értekezletet tartott, s elhatározta, hogy a képviselőház holnapi ülésén Kossuth Ferencz napirend előtt felszólal a szerbiai események dolgában. Kossuth kifejti pártjának álláspontját, amely szerint a párt azt kívánja, hogy tradíciójához hiven a Balkán államok függetlensége és szabadsága megóvassék.

A fővárosban hire járt, hogy az obstrukciót leszerelik. Erre vonatkozólag a függetlenségi párt vezetősége kijelentette, hogy az események éppenséggel nem befolyásolják küzdelmét, melyet folytatni fog.

U r n a p j a.

A legméltóságosabb Oltáriszentség magasztos ünnepét szokott egyházi pompával tartották meg tegnap a székesegyházban.

Ragyogó verőfényes idő kedvezett a szép ünnepélynek.

Réggel 7 órakor kivonult hagos zeneszóval a 37-ik gyalogezred diszszázlójaja Vucic Bazil alezredes vezénylete alatt s a székesegyház udvarán alakban állott fel. A káptalan-sor előtt, a rezidenczia udvarán óriási közönség tartózkodott, s a templom is szorongásig megtelt ájtatoskodókkal.

Megjelentek a helyőrség egész tisztikara Steinberg hadosztályparancsnokkal és Schle-

müller vezérőrnaggyal, dr. Beöthy László főispán, továbbá az állami, városi, megyei hatóságok tisztikara, a gimnázium tanári kara és ifjusága, a többi tanintézeteknek csupán tanári kara.

A szent misét Radnai Farkas fölszentelt püspök végezte a káptalan, a központi papság és a növendékpapok teljes segédletével.

Ugyancsak ő vezette a körmenetet a négy lombsátorhoz, a hol az Evangélium előtt és után a hatalmas énekkar énekelt, s áldás után a katonai diszszázlójaj diszlövészeket adott.

Az ünnepi predikációt Halász Gyula papnöveldi lelkiigazgató tartotta.

A templomi ünnepély végén a püspöki kert előtti téren a katonaság elléptetett a hadosztályparancsnok, altábornagy előtt s ugy vonult be zeneszó mellett.

Kár, hogy délután az ünnepi hangulatot teljesen elrontotta a nagy eső a fürdőbérlek s nyári vendéglő tulajdonosok nem kis szomorúságára.

A Nemzeti Színház Nagyváradon.

— A színházi bizottsági ülése. —

Mint előre jeleztük a Nemzeti Színház két nagyváradai vendégjátékának ügyében a színházi bizottság tegnap délelőtt Mezey Mihály elnöklésével ülést tartott.

Rimler polgármester előterjesztése alapján a bizottság kimondta, hogy előadandó darabokul Monna Vannát és a »Titok« vigjátékot óhajlja. A vendégfogadás és ellátás dolgában Hoványi Géza és Mezey Mihály elnöklete alatt külön bizottság intézkedik. A helyáratat 50%-al emelték. Azonkívül felülfizetni is lehet a jegy megváltáskor.

Somogyi színházigazgató e tárgyban ma reggel Nagyváradra érkezett.

x Felhívjuk olvasóink becses figyelmét **Kecskeméty István** jóhírnévrnek örvendő vendéglőjére, mely jó konyhájaért, tisztánkezelt italaiért és előzékeny s pontos kiszolgálásaért minden tekintetben elismerést érdemel.

Kecskeméty István

étterme és sörcsarnoka,
Nagyvárad, Lukács György-utca sarkán.

Naponta frissen csapolt *márcziusi sör*.

315 Saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BORO K.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák

étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

ABONNENSEK

elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Egyben van szerencsém a *vidéki utazó közönség* szives figyelmét felhívni, hogy

vendég-szobáimat

ujjonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot fordítok, ugyszintén

— szállóhely —

is olcsó ár mellett szives rendelkezésre áll.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

☞ Szabott árak! ☞

TELEFON: 477.

☞ Szabott árak! ☞

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

elektromos gyár

Nagyváradai építésvezetőség.

Gyárak:

==== BUDAPEST. ====

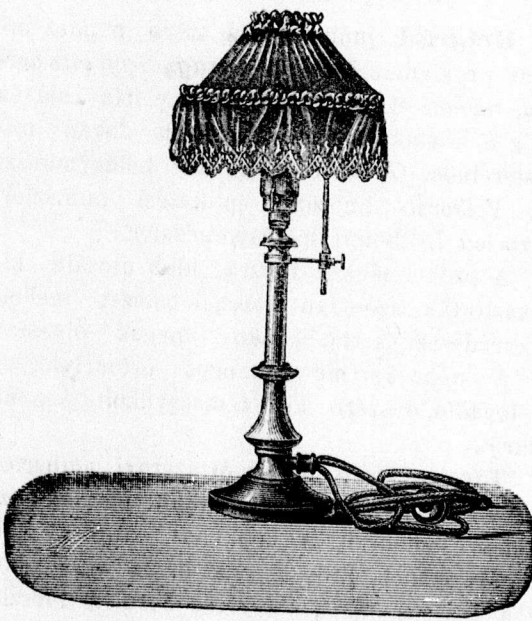
==== LEOBERSDORF. ====

==== RATIBOR. ====

Iroda

NAGYVÁRAD,

Kossuth Lajos-u. 4., 1. em. (Mezey-ház.)

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja dusan felszerelt mintaraktárát:

elektromos világító csillárok, asztali lámpák

valamenyi stílusban, elegáns és kiválóan szolid kivitelben,

ívlámpákat,

villamos főzőedényeket, vasalók, hajsütővasak, és szivargyújtók, ventilatorokat

és mindennemű ipari czélokra alkalmas

elektromotorokat.

Meglevő légszesz és petroleum csillárok csinos és olcsó átalakítása. Házak, lakások, üzletek stb. elektromos világítási és erőátviteli berendezéseket jótállás mellett jutányosan elvállal és ezek szerelését szakszerűen képzett szerelővel végezteti.

Költségvetéseket és felvételeket díjmentesen eszközöl.

— Felvilágosítással szivesen szolgál helybeli irodájában. —

☞ Szabott árak! ☞

TELEFON: 477.

☞ Szabott árak! ☞

813

elveszténé a város. A javaslatot elfogadja akként, hogy semmi szolgalmat ne telekkönyveztesse a város és a járdán minden építés mellőzésével csak olyan kiült engedjen, mint pl. az Enke kávéház előtt van.

Dr. **Sarkadi Lajos** nem helyesli a tervezetet s mivel a dolog nincsen kellőleg előkészítve, tegyék át a jogügyi bizottsághoz.

Rimler Károly kijelenti, hogy semmi telekkönyvezés nem lesz s állandó kiült építését nem engedik.

A javaslatot elfogadták, a terület áthorcsátásának kérdését pedig kintűzték a jövő havi közgyűlésre.

A tárgyalásra kitűzött többi előterjesztéseket egyhangulag intézték el.

UJDONSAGOK.

Micsinai elfogatása.

Micsinai Mihályt, a híres postatolvajt, akit országszerte hajszoltak, üldöztek, **Jászapátiban** sikerült letartóztatni. Az első hír így szólt:

Micsinai Mihályt, a postatolvajt **Jászapátiban** elfogták. A pénzt kevés híján megtalálták nála. Az elfogatóról táviratilag értesítették a belügyminisztert, a kereskedelmi minisztert és a főkapitányságot.

A hírt csakhamar hivatalosan is megerősítették. A főkapitányság ugyanis tegnap délelőtt tíz órakor a Jászapáti község előjáróságától táviratot kapott, amelynek szövege szó szerint így szól:

„**Micsinai Mihályt** községünk határában elfogták. Pénz kevés híján nála megtaláltatott. Kérünk intézkedést. Az előjáróság.

Jászapátiból érkezett további táviratok közlik, hogy a község határában elfogott embert az előjárósághoz vitték, ahol a körözőlevélben foglalt leiratokból azonnal felismerték. A középpujján hiányzó köröm volt az első és legfeltűnőbb ismertetőjel, noha az elfogott ember konokul tagadott mindent és más nevet mondott. De rémülete, ellentmondása az előjáróságot még inkább megerősítette abban, hogy az elfogott ember nem más, mint **Micsinai Mihály**. Azonnal hozzáláttak a megmotozásához. A ruha alatt egy zacskó volt a testére erősítve, amelyben körülbelül **89 000 korona** volt. Így aránylag csak kevés hiányzott a lopott pénzből. **Micsinai** ekkor megtört és bevallotta, hogy csakugyan ő a tolvaj. Azonnal őrizet alá vették és táviratoztak a fővárosi rendőrkapitánynak, a belügyminiszternek és a kereskedelmi miniszternek, amelyben intézkedéseket kérnek. A rendőrség első intézkedése az volt, hogy **Krecsányi** detektívőrnök és **Bérczi** rendőrkapitány azonnal **Jászapátiba** utazott.

Micsinai elfogói.

Jászapáti, június 12. **Micsinai Mihály** postasikkasztót ma reggel 9 órakor a jázapáti határban **Szabari Antal**, **József** és **Miklós** testvérek, apáti lakosok, elfogták. **Micsinait** azonnal a község házához vezették, hol **Cseh József** dr. főszolgabíró hallgatta ki. A sikkasztó mindent bevallott. A pénz 20 korona híján megelásta az isaszegi temetőben és pedig 3200 koronát ezüstben.

TAJEKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva mind a vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Június 13-14. Iparosifjak műkedvelő előadása.
Június 15. A pénzügyi szakbizottság ülése d. u. 3 órakor.

Június 16. R'zsakiállítás a színházban.
Június 17. Megyei közgyűlés d. e. 9 órakor.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a mult, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési díjaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Nagyvárad Püspökfürdő-Féliczfürdő.

	Személyvonat							
Nagyvárad áll.	7.33	9.50	—	—	4.44	—	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54	
V.-Velenze	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10	
Rontó	8.02	10.15	—	—	2.93	5.09	7.11	9.29
Püspökfürdő	8.07	10.19	—	—	2.44	5.14	7.14	9.34
Féliczfürdő	8.24	10.37	—	—	2.58	5.31	7.18	9.51

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

	Személyvonat							
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	—	3.05	5.34	7.20	9.53
Rontó	8.37	10.49	—	—	3.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	—	3.11	5.51	7.31	—
V.-Velenze	9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13	
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.32	
N.-várad áll. érk.	—	—	—	—	6.18	—	—	10.30

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.50 perzig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

* A szinügyi bizottság ülése. Nagyvárad város szinügyi bizottsága ma, szombaton délelőtt fél 12 órakor a városházán ülést tart, amelyen a Nemzeti Színház tagjainak a szalontai Arany János szobor javára tartandó két szinelőadás részleteit beszélük meg.

* Eljegyzés. **Pataki Antal**, a nagyvárad kir. törvényszék ambicizozus nagytehetségű eljegyzője Urnapján eljegyezte **Középassy Kálmán** dusesdi földbirtokos és neje szül. **Desseffy Emma** bíjos s ünnepezt szépségű leányát **Emmát**.

* A számvevőségek államosítása. A vármegyei számvevőségek államosítása alkalmával nem mondták ki, hogy vajjon a pénzügyigazgatóság mellé beosztott személyzet a vármegye előadói személyzetéhez tartozik-e továbbra is. A belügyminiszter későbbi rendelkezésével úgy magyarázta a törvényt, hogy a számvevőségek személyzete nem tartozik ugyan az előadói személyzethez, de az alispán felhívására a különböző ügyekről tartozik szóbeli jelentést tenni. Sopron vármegye e tárgyban feliratot intézett a miniszterhez s kérték, hogy a számvevőségek személyzete ezután is megmaradjon a vármegyei előadó személyzet között. A feliratozó pártolás végett megküldték Nagyvárad városának is.

* Eltűnt arany és ezüst tárgyak. **Kolliner Miklós** helybeli kereskedő **Pavel** utcai lakásán az éjjeli szekrény fiókjából 240 korona értékű arany női óraláncz tegnap reggelre eltűnt. — **Csordás Sándor** helyi lakos napszámos zsebéből duplafedelű ezüst óráját és ezüst lánczát tegnap reggel a piacon ismeretlen tettes kilopta. Kár 14 korona. A rendőrség mindkét ügyben a tettes kipuhatólása iránt nyomozást indított.

* **Fehérvári Dezső** bádogos tovább ül. **Fehérvári Dezső** nagyvárad bádogos és vízvezeték szerelő iparost uzsora, okirathamisítás, hamis bukásért a kir. ügyészség vizsgálati

fogságba helyezte a vizsgálati fogság fenntartását a kir. törvényszék vádtanácsa is elrendelte. A kir. törvényszék ezen határozata ellen **Fehérvári Dezső** védője: **Hlatky** Endre ügyvéd felebbezést nyújtott be a kir. táblához, amelyet tegnap délelőtt tárgyalta a kir. Itélőtábla vádtanácsa. Elnök volt **Urbán Adolf**, előadó **Bige Gyula**, szavazó bírák **Molnár Gáza**, **Harmathy Károly** és **Balogh Samu**. Hosszas tárgyalás után a vádtanács a körelmet elutasította s így **Fehérvári Dezső** továbbra is vizsgálati fogságban marad.

* **Apró hírek.** **Csáky István** kőművessegéd szerszámaival valószínűleg volt dolgozó társa még mult hó 31-én a körösparton lévő **Sonnenfeld** féle háztól ellopta. Tegnap panaszt tett káros, hogy szerszámai **Graczkó** nevű zsidárusnál vannak, ki azt a jelzett időben egy kőműves segédétől vette. A rendőrség tovább nyomoz. — **Találtatott** egy darab zsebkendő, továbbá egy darab óraláncz. Atvehető a rendőrség 4-ik számú szobájában.

* **Megérdemelt előléptetés.** A pénzügyminiszter **Végh Odön** miniszteri segédtitkár miniszteri titkárrá nevezte ki. **Végh Odön** egyike a pénzügyminisztérium legtehetségesebb tisztviselőinek; pár évvel ezelőtt a nagyvárad kir. pénzügyigazgatásánál szolgált, s kiváló képességével, előzékeny, szívélyes modorával felelővalói és a közönség tiszteletét és becsülését érdemelte ki.

x **Figyelmeztetés.** Saját érdekében cselekszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a **Nagyvárad Műszaki Villamos Vállalat** (Kert utca 81. szám, Auer üzlet) költségtérítést kér, mely a **legalaposabban és teljesen díjmentesen** állittatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

x A n. é. közönség szíves figyelmébe ajánljuk **Fülöp István** jó hírnévnek örvendő vendéglőjét és szállodáját, ugyszintén a mai kor igényei szerint átalakított kerthelyiségét, mely az indóház mellett van. Jó és izletes ételeiért, tisztán kezelt boraiért, ugyszintén pontos és előzékeny kiszolgálásáért minden oldalról elismerést érdemelt ki. Továbbá különös gondot fordít szállodájára, melynek szobáit egészen újonnan restauráltatta, a szobáákat pedig tetelesen leszállította, hogy ez által is tanubizonyosságot adjon üzletének szoliditására. Kerthelyiségében naponta egy jól szervezett cigánybanda szórakoztatja a m. t. vendégeket. 314.

x Felhívjuk olvasóink becses figyelmét **Kecskeméty István** jóhírnévnek örvendő vendéglőjére, mely jó konyháért, tisztán kezelt italaiért és előzékeny s pontos kiszolgálásáért minden tekintetben elismerést érdemel.

TANUGY.

Vizsgálatok a községi elemi iskolákban.

1. Fiu iskolák.

I. osztály: Június 17-én d. u. 3 órakor a váraljai fiu skola első osztályában, 18-án, d. u. 3 órakor a csillagvárosi fiuiskola első osztályában, 19-én, d. u. 2 órakor az olasz-i fiuiskola első A) osztályában; 13-én, d. u. 4 órakor ugyancsak az olasz-i fiuiskola B) osztályában; 23-án, d. u. 2 órakor az ujjvárosi fiuiskola első A) osztályában; 23-án, d. u. 4 órakor ugyancsak az ujjvárosi fiuiskola B) osztályában.

Elnök dr. **Adorján Armin**.

III. osztály: **Olasziban** június 16-án d. e. 8 órakor.

Váralján 16-án, d. u. 3 órakor.

Ujjvárosban a III—A) osztályban június 23-án d. u. 3-kor, a III—B) osztályban június 24-én, d. e. 8 órakor.

Elnök dr. **Kecskeméty Lipót**.

IV. osztály: *Olasziban* f. hó 15-én d. e. fél 9 órákor.

Váralján 16-án, d. e. fél 9 órákor.

Ujvároson a IV. A) osztályban 23-án, d. e. fél 9 órákor a IV. B.)-ben 23-án, d. u. fél 3 órákor.

Elnök dr. *Radó* Ignác.

2 Leányiskolák.

Az olasz leányiskolában az A) osztályban f. hó 16-án d. e. 8 órákor, a B) osztályban, ugyanezen napon d. e. 10 órákor a váraljai iskolában. 17-én d. e. 9 órákor és végre az űrtezei leányiskolában az A) osztályban 24-én d. e. 8 órákor, a B) osztályban pedig ugyanezen napon d. e. 10 órákor.

Elnök *Ficzek* Lajos.

3. A fiú- és leányiskolák V. és VI. osztályaiban.

Az olasz korona-űtezei elemi fiú V. osztály június 15-én d. e. 8 órákor VI. osztály 15-én d. u. fél 3 órákor.

A váraljai fiúiskola V. osztálya június 17-én d. e. 8 órákor.

Az újvárosi fiúiskola V. osztálya június 24-én d. e. 8 órákor.

Az újvárosi leányiskola V. osztálya június 24-én d. e. 10 órákor.

Elnök *Szählender* Károly.

Tornavizsga. A községi elemi fiúiskolák tornavizsgálója f. évi június 13-án délután fél 3 órákor fog a lövöld, helyiségében megtartani. Erre a szülőket érdeklődőket tisztelettel hívja meg a vizsgálóbizottság nevében dr. *Hoványi* Géza elnök.

Tornavizsgálat. A nagyváradi községi polgári fiúiskola növendékeivel f. hó 12-én délután tartották meg a tornavizsgálatot, mely egyúttal versenynyel volt egybekötve. A nagyszámú tanulók felvonulása, menet-, összetett tag- és bottal való szabadgyakorlatai igen jól sikerültek.

A mázsásversenyen, hét tanuló nevezetesen: *Fázmán* Gyula, *Nagy* Gábor, *Képes* Lajos, *Sebestyén* Béla, *Fenesi* János, *Pénzes* János és *Kis* Viktor tüntek ki, mindnyájan egy-egy koronát nyertek jutalmul.

A magas ugrásban az első díjat 3 kor. *Kiss* Viktor nyerte, a másodikat: *Moldován* Béla (1 kor.) *Csávásy* Gyula és *Fenesi* János szép ugrásuk elismerésül oklevelet kapnak.

A távolugrásban az I. díjat (3 kor.) ismét *Kiss* Viktor, — a II-ikat (1 kor.) *Moldován* Béla kapta. *Fenesi* János és *Buberl* Károly elismerő oklevet. *Vinkler* Lajos igazgató, ki a vizsgálaton elnökölt, zárszavában elismerését fejezte ki úgy a növendékeknek, mint *Őo* Dezső tornatanárnak az elért eredményért.

Igazságszolgáltatás.

A Szterényi—Györffy-ügy. Györffy Gyula országgyűlési képviselő az Engel-féle fonógép dolgában rágalmazás címén tudvalevőleg följelentést tett Szterényi József kereskedelmiügyi miniszteri tanácsos ellen, mert Szterényi azt állította, hogy Györffy őt megakarta vesztegetni; a miniszteri tanácsos pedig viszonydat emelt Györffy ellen. Ezenkívül Szterényi Gondos Sándor hírlapíró ellen is panaszt tett a sajtóbíró-ság előtt ugyanezen affér alkalmából. A büntető járásbíró-ság a Györffy-Szterényi-űgy tárgyalását felfüggesztette mindaddig, amíg a Gondos ellen indított sajtópörben nem dönt az esküdtbíró-ság. Gondost nyolcz napi fogházra ítélték a Szterényi sérelmére elkövetett becsület-sértés miatt, így hát most már a Györffy-pör elintézésére került volna a sor. A tárgyalást a felek meg is sürgették. Baumann Mór büntető-járásbíró azonban a sürgetésre most azzal felelt, hogy az újonnan megválasztott Györffy képviselő kiadatását kellett kérnie, a mentelmi

bizottság pedig — miután egyáltalán nem tart ülést mostanában — a kérelem tárgyában sem határozott.

IRODALOM.

Konferencia beszédek.

Ujabbán nálunk is tért foglaltak templomi szószékeken és kath. körü előadásokon a konferencia beszédek és az irodalomban is mind sürűkben találkozunk velük. *Prohászkaúak*, e tüneményszerű egyházi szónokoknak *Dominus Jesus* című konferencia beszédei — melyekből mutatványt is adtunk — márcziusban jelentek meg, *Mayer* Béla cz. püspök, kalocsai kanonok pedig csaknem ugyanakkor adta ki konferenciáinak II-ik kötetét.

Most dr. *Werdenich* Endre, győri theologiai tanár adta ki konferencia beszédeit *„A boldog ember útja”* czímen. E kötetben a művelt közönséget érdeklő apologetikus kérdéseket a keresztény bölcsélet alapján igyekszik megvilágítani. Nem valami száraz dogmatikus beszédek ezek, hanem élvezetes és érdemes olvasmány olyan művelt emberek számára, akik az igazságot keresik.

A könyv tartalma a következő: 1. Az Isten létének bizonyítása a földön létező növény- és állatvilágból. 2. A lélek a test halála után is él. 3. A lélek örökké él. 4. Az elkárhozottak örök büntetése és a test feltámadása. 5. Az evangéliumok hitelt érdemelnek. 6. A csoda lehetőségéről. 7. Krisztus csodái és istensége.

A mű csinos kiállításban, 144 oldalnyi terjedelemben, kapható a szerzőnél (Győr, Apáczai-űtca 27.) és a győregyházmezei könyvsajtó kiadóhivatalában. Ara 1 korona 60 fillér.

SZINHÁZ.

Az iparos ifjak mai színelőadása.

Az iparos ifjak, kik minden évben nagy sikerrel játszottak a színpadon, ma este a *Sárga csikót* adják elő a Szigligeti-színházban. Derék műkedvelőink megérdemlik, hogy a közönség támogassa megjelenésével vállalkozásukat, annál is inkább, mivel jótékony célra rendezik s a tiszta nyereségből felerész a női menház javára fordítatik.

Holnap két előadás lesz. Délután félhely-árral a *Czigányt*, este megismétlik a *Sárga csikót*. Az előadások kezdete 1/8-kor, a holnap délutáni előadás 3 órákor kezdődik.

A helyárak mérsékeltebbek, mint a rendes színi szezonban.

TAVIRATOK.

Egy űrült merénylete a király ellen.

Budapest, június 12. (Saját tud. táv.) Óriási izgatottságot kellett az egész városban egy Bécsből érkezett távirat, mely szerint merényletet követtek el a király ű Felsége ellen.

Bécs, június 12. (Saját tud. távir.) Király ű Felségét egy suhancz megakarta űtni. Azonban nem talált. ű Felsége sértetlen. A merénylőt alig bírta a rendőrség megmenteni a nép dühétől.

Bécs, június 12. (Saját tud. távir.) Király ű Felsége midőn a *Philippovits* tábornoszernagy temetéséről hajtatott haza, Kaserne-Gasse-n egy suhancz futott a kocsához s botjával a király felé sujtott. A kocsis az ostor nyelével ügyesen elhárította az űtést s így a királyt nem érintette a merénylő. A rendőrség azonnal elfogta.

A nép reá rohant a rendőrökre s ki akarta kezeik közül venni a merénylőt, hogy meglynchelje.

Bécs, június 12. (Saját tud. távir.) A merénylőt rögtön kihallgatták. Kitűnt, hogy űrült, aki már többször volt elme-űgyintézetben. *Reich* Beherenstein-nak hívják, 25 éves, űgynök. A király testvérének mondja magát. Nyolcz nappal ezelőtt már egyszer jelentkezett a Burgban, s ű Felségével űhajtott beszélni. Az állította akkor, hogy ű az Isten fia! Mivel még eddig semmi bajt nem csinált, szabadon járt-kelt.

Lujza hercegnő otthon.

Budapest, június 12. (Saját tud. táv.) Azon értesítés érkezett ide, hogy a toskanai nagyherceg kibékült leányával: Lujzával. A hercegnő hazamegy atyjához.

Micsinai elfogatásához.

Budapest, június 12. (Saj. tud. táv.) *Micsinait* fél óráig tartó hajszá után birták elfogni úgy, hogy két kasza közzé szoritották. A budapesti pályaudvaron rengeteg nép várta. A rendőrség gummikerekű kocsin beszállította a fogházba; utánunk nagy tömeg futott, éltetve. Rögtön kihallgatták s a lopást beismerte.

űngyilkos a vértanuk sirján.

Arad, június 10. (Saj. tud. távir.) űváry Frigyes posta-távirda tiszt kiment a vértanuk sirjára s ott agyonlőtte magát. Lanyha hivatalos működésért többször megintették s most is fegyelmi lett ellene elrendelve.

Az albán mozgalom.

Konstantinápoly, június 12. Semsibasa hadosztálytábornok néhány zászlóaljjal és hegyűteggel elindult Djakovórol a Malisszija vidék opponáló albánjainak megfékezésére. Ipekből ujabbán 55 reformellenes albánt száműztek. A Szermerdeszben eddig történt bizottsági vizsgálat kiderítette, hogy 15 óráig tartó küzdelem volt és a vidék mohamedán lakossága kifosztotta a falut. A napokban történt Kerkilisa melletti űtközetben úgy bolgár, mint török részen voltak halottak és sebesültek. Nacsevics küldetését mindkét részről befejezettnek tartják. Ennek eredménye Ausztria-Magyarország és Oroszország reformakciójának keretében mozog. Nacsevics a legközelebbi napokban elutazik. (M. T. I.)

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000

S o r s j á t é k.

Regény.

Írta: Stella (Szőke Berta.)

18

Gyorsan haladtak előre, a társaságot messze mögöttük hagyva. Főlerve a romokhoz, Tar érdekesen mesélt az egyes helyekről, mondták voltak ezek, melyeket a néphagyomány őrizett meg. Márta élvezettel hallgatta s nem fogyott ki a kérdőzködésből.

— Az én Tar barátom mégis jobban van a dolgokról értesítve, mint én, ilyen kimerítő magyarázatokat bizony nem adhattam volna Márta Nagysámnak — jegyezte meg Kéri.

— Én tudtam ezt s azért siettem ide —
szólt Tar.

— Megyek a hölgyekért — kezdte most a
medikus.

— Hisz' már itt vannak — mondta Márta,
miközben szeméi azt fejezték ki, ne menj, nem
szeretnék itt egyedül lenni; nem mintha
félnek tőle, oh, meg tudom én magam védel-
mezni ha kell, de jó kerülni a kellemetlensé-
get, főképp ha lehet.

Kéri megértette e tekintetet s ott maradt.
A társaság most már együtt volt, előke-
rültek a látcsövek, s gyönyörködtek az eléjük
táruló szép panorámában. Különösen Márta
nem bírt elteelni vele. Alig lehetett őt elvinni e
helyről, most már a hazatérésre kellett gon-
dolni, hat óra felé járt az idő.

— Milyen benyomásokkal távozik? — kérdé
Kéri a leányt, midőn a kocsik felé tartottak.

— A mi a látottakat illeti, igazán elragad-
tatásomnak kell kifejezést adnom. Remek, él-
vezetes nap volt, ilyenben Kapocson kevés ré-
szem van.

— Nem így értem. Máskülönb milyen...
hogyan is mondjam... milyen hangulattal...
azaz érzelmekkel.

— Ija, arra a beszélgetésre céloz? Hogy
őszinte legyek, igen kellemetlen nekem ez az
egész história, a lányok olyan görbén néztek
rám egész nap, szegénykéik félnek tőlem, pedig
csalódnak, eszem ágában sincs őket megfosz-
tani egyetlen fiatal emberüktől.

Kéri merőben nézett a leányra, mintha a
szíve legmélyéig akart volna hatolni e tekintet.
Hitt neki. Ez a leány nem kaczer egy cseppet
sem — gondolta. — Mikor elváltak így szólt
hozzá:

— Bocsásson meg tolokodásomért, a nők
pszichológiáját tanulmányozom és tapasztalataim
gyűjtése végett jártam el kegyeddél szemben
olyan illetlenül.

Márta fellelegzett. Így most nincs oka ke-
rülni ez ifjú társaságát, a ki kellemes délutá-
tánokat fog neki szerezni ittléte alatt. Most
már egész elfogulatlanul fog vele mulatni. Nem
a Tar kéme tehát a kinek eleinte tartotta.

— Levelled érkezett gyermekem — szólt nagy-
nénye pár pillanattal megérkeztek után, be-
dugva fejét a hálószobába, hol Márta épen az
átöltözködéssel volt elfoglalva.

— Köszönöm, és Róza néni fáradt vele —
mondta átvéve a vaskos borítékot.

Gyorsan tépte fel a pecsétet, a borítékból
két levél hullott ki, egyik szüleiről, a másik
meg Lápositól. Végre — gondolta, az ajtót
gondosan betette s olvasni kezdett. E őbb apja
sorait futotta át, semmi különös, semmi új nincs
benne, tanácsok, figyelmeztetések és sehol semmi
magyarázat a miért a Láposi levele felbontva
jutott el hozzá. Ide-oda forgatta a levélpapírt,

de itt mégis van egy rövidke sor. Kíváncsi
voltam a stílusára és a levél hangjára, —
írta apja.

Márta érdeklőlvén olvasta az egész baráti
hangon írt levelet, de a magyarázatot a két
évi hallgatást illetőleg hiába kereste benne, no
én ugyan meg nem kérdezem tőle gondolta, pe-
dig igazán kíváncsi volnék az okára, de nem
ezt nem tenném semmi körülmények között
még azt hihetné, hogy ez idő alatt egyebet
nem tettem, mint ezen gondolkodtam. Pedig
mennyire csalódnék a hiedelmében!

A napok ezután is minden különösebb vál-
tozatosság nélkül ugyan, de igen kellemesen
teltek. Kéri gyakran csaknem naponként elláto-
gatott Vajdáékhoz, a szellemes, bár kissé szuti-
mentális Márta vonzotta őt. Később nagyobb
sétákat tettek együtt s a leány igen jól érezte
magát. Most is a hegytetőn levő kis fűlegóriá-
ban ültek és beszélgettek. Miért nem keresi fel
a többi lányokat is, miért épen csak őt éri
az a kitérítés; kérdezte egy hosszú szünet
után a leány.

— Mert magának nem kell udvarolnom;
nem kell félnem, hogy minden áron a nya-
kamba akarja varrni magát. Ugy vagyok ke-
gyeddél, mint egy jó pajtásommal.

— És honnan tudja mindezt olyan bizto-
san? — szólt Márta jókedvűen.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A Gazdasági egyesület választmányi és rendkívüli közgyűlése.

A Biharmegyei Gazdasági egyesület folyó
évi június hó 17-én, szerdán délután 3 óra-
kor — Nagyváradon a megyeház nagytermé-
ben **rendkívüli közgyűlést** tart, melyen az
üresedésben levő elnöki, esetleg egyik alelnöki
tisztséget töltik be választás útján. Ez után
választmányi gyűlés lesz, melynek tárgyai:

1. Földmivélsügyi miniszter iszapoló öntöző
terek létesítése iránt megkeres.
2. Kereskedelemügyi miniszter a mellasse ked-
vezményes szállítása iránt leír.
3. O. M. G. E. a kisgazdák terményeinek ér-
tékesítése iránt megkeres.
4. Bácsmegyei gazd. egyesület a munkások vas-
uti díjkezdvezménye iránti feliratát megküldi.
5. Trencsénmegyei gazdasági egyesület az egy-
leti ügyvezetők vasuti szabadjegyeik iránti feliratát
küldi.
6. Elnökség előterjesztése a nagyváradi ka-
tonai kincstár 1843—1900-ik évi szükségletének
fedezésére.

7. Kornstein Hermann beadványa a gazdasági
szakoktatás fejlesztése iránt.
8. Tagok felvétele.

Az állatvásárok ideje.

Amennyiben egy a város területén, mint
a szomszédos községekben a száj- és körömfá-
jás miatt elrendelt zárlat megszüntetve lett,
a hasított körmű állatok országos vására folyó
hóban a következő rendben tartatik meg: u. m.
sertésvásár június 19-én és 20-án; szarvasmarha
vásár június 22-ik és 23-án.

Határidők.

Budapest, június 12.	
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.36
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

Budapest, június 12.	
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. június 12-én.	
Magyar aranyjárdék 4	120.50
Magyar koronajárdék	91.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/2	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	200.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	156.—
Osztrák járdék papirban	100.10
Osztrák járdék aranyban	100.10
Osztrák korona járdék	120.75
Osztrák államsorsjegyek	100.75
Osztrák magyar bank részvény	153.—
Magyar hitelbankrészvény	16.20
Osztrák hitelintézet részvény	727.75
Páti vista	675.—
29 frankos arany (Napoleon'dor)	95.20
Németbirodalmi márka	19.06
Londoni vista	117.27
20 márkás arany	289.67
	23.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Távbeszélő: 67. sz.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Sü göny czim: Rosenberg Izsó.

Rosenberg Izsó

Építkezési anyagok, gazdasági
cikkek és zsiradékok nagy raktára.
Nagyvárad, Kossuth-utca.

I-ső rendű **BECSINI** Portland-CEMENT.
I-ső rendű **ROMÁN**

EGERESI alabastrom és szobrász **GIPSZ.**

MENYEZET NÁDFONAT.

CEMENTLAPOK és **BETONCSÖVEK.**

CARBOLINEUM és **TINCTORAL**

megóvják a fát a korhadástól.

KÖAGYAGCSÖVEK.

Valódi **ASZFALT FEDÉLLEMEZEK.**

Aszfalt **ELSZIGETELŐ** lemezek.

Köszén-Kátrány.

Gazdasági cikkek:

Kitűnő minőségű gép- és henger-olajok.

I-a **REPCZE-OLAJ** (égető-olaj).

Első rendű

250

TOVOTTE gépszir, kocsikenőcs és petroleum.

CARBOLSAV.

CREOLIN.

Kecskeméty István

étterme és sörcsarnoka,
Nagyvárad, Lukács György-utca sarkán.

Naponta frissen csapolt *márziusi sör.*
315 Saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BORO K.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák
étlap szerint vagy megállapított árak mellett
elfogadtatnak.

ABONNENSEK

elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Egyben van szerencsém a *vidéki utazó kö-*
zönség szíves figyelmét felhívni, hogy

vendég-szobáimat

ujjonnan berendeztem és tisztántartására
különös gondot fordítok, ugyszintén

— szállóhely —

is olcsó ár mellett szíves rendelkezésre áll

812

A

„Nagyváradai hitelbank részvénytársaság“
működését Kossuth Lajos-utca 10.
sz. a. megkezdte.

Üzletköre :

Betétek kamatozás végetti elfogadása
könyvecskékre és folyó számlára, mely
előbbi után 5% kamatot fizet, adó levonás
nélkül.

Váltók leszámítolása.

Előlegek értékpapirokra és áru-
készletre.

Jelzálogkölcson nyújtása házakra
és földekre.

Értékpapírok vétele és eladása.

Szelvények és kisorsolt érték-
papírok beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u.
3—5-ig.

Az Igazgatóság.

A várad-velencei volt Weinberger-
féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad Takaré-
pénztárnál. 307.

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint
egyeb butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 296

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Első nagyváradai zálogház.

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA, a „Sas szálloda“ kapujával szemben.

Pénzkölcsön 8°-ra.

Értékpapírokra és sorsjegyekre 8°-ra a legmagasabb előleget ad.

Már zálogban levő sorsjegyeket, vagy értékpapírokat kiváltunk
és olcsóbb kamatra magasabb kölcsönt adunk és kivá-
natra napi árfolyamban azokat meg is vesszük.

Mindennemű ékszerekre, ipari és árucikkre a legkisebb összegtől
a legmagasabbig legszolidabb feltételek mellett nyújt kölcsönt.

Visszafizetéseket a legkisebb részlettörlesztések mellett elfogadjuk;
ugyszintén vidéki megbízásokat is elfogadjuk s azokat pontosan elintézzük.

Értékpapírok, sorsjegyek és ékszerek nagy tételeinél
a legmesszebb menő kedvezmény biztosított.

Mindennemű ékszerek, arany láncok, arany órák, (különlegességek)
gyűrik s az ékszer szakba vágó mindenféle cikkek **legolcsóbb** bevásárlási
forrása.

Diskrét kölcsön ügyletek elintézésére a kapu alatti külön bejáratnál
külön terem áll rendelkezésre.

273.

Tisztelettel:

ELSŐ NAGYVÁRADAI ZÁLOGHÁZ TULAJDONOSA :

KLEIN M. és FIA,

Nagyvárad, Kossuth-utca, „Sas szálloda“
kapujával szemben, földszinti helyiség.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

H Á S Z M A N Ó

kézmű és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Fő-üzlet: Zöldfa-u. elején. Fiók-üzlet: AMERIKAI ÁRUHÁZ Fő-u.

Figyelmeztetni kívánom mindazokat, kiknek a **költözködéskor** bármely cikkben szükséglettik volna, hogy nemcsak
rőfös árukban, hanem **szőnyeg, madracz, paplan garnitúra, szövet- és csipke-függönyökben** is óriási raktáram van
amit nálam a már ösmert

olcsó és szolid árban lehet beszerezni.

Minden 10 frt bevásárlásnál kívánatra egy életnagyságu fénykép lesz nagytva.

260